

ACHT GLAZEN

NIEUWSBRIEF VAN DE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR ZEEGESCHIEDENIS | JAARGANG 35 (2020) | ISSN 0920-7961

Beste leden van de Vereniging voor Zeegeschiedenis,

Helaas kunnen we deze meimaand alleen digitaal en via ons mooie Tijdschrift contact met elkaar hebben. Over het reilen en zeilen van onze vereniging leest u, zoals gebruikelijk, meer in deze nieuwsbrief.

Het spijt ons als bestuur heel erg dat we de voorjaarsvergadering in Rotterdam moesten afblazen. Maar ons aller gezondheid is op dit moment echt het belangrijkste. We hopen dat we elkaar in november weer kunnen ontmoeten. Het plan is om dan samen met het Maritiem Portal een bijeenkomst in het Boerhaave museum in Leiden te organiseren. 's Morgens zullen wij dan eerst onze ledenvergadering houden. Zo gauw we zicht hebben op een datum, krijgt u die natuurlijk van ons te horen. Tot die tijd wensen wij jullie allemaal het allerbeste. Houd moed!

Namens het bestuur van de Vereniging voor Zeegeschiedenis,

Annette de Wit

NOTULEN VAN DE NAJAARSBIJENKOMST OP 15 NOVEMBER 2019 GEHOUDEN IN HET ZUIDERZEEMUSEUM TE ENKHUIZEN

Aanwezig: 52 leden

1. Welkom en opening

Voorzitter Annette de Wit opent de vergadering om 10:09

2. Vaststellen agenda

De agenda wordt zonder verdere wijzigingen vastgesteld.

3. Mededelingen

Afwezig met kennisgeving: J. van den Bergh, N. Delfos, J.W. Flach, A. Poldervaart, H. Stapelkamp, Dirk Tang, C. Reinders Folmer- van Prooijen,

De voorzitter deelt mee dat in de afgelopen periode de volgende leden zijn overleden: M.J. Eijer, J. Groen, F.L.J. Lutz, R.S. Wegener-Sleeswijk. Voor hen wordt een moment van stilte in acht genomen.

4. Goedkeuring notulen voorjaarsbijeenkomst

De notulen zijn via de Acht Glazen toegezonden. De notulen worden zonder verdere opmerkingen goedgekeurd.

5. Financiën

De voorzitter geeft het woord aan penningmeester Gerhard de Kok. Hij laat allereerst zijn licht schijnen over het lopend boekjaar, 2019. Geconstateerd wordt dat contributie verreweg de voornaamste inkomstenbron vormt, op enige afstand gevolgd door de bijdrage voor de ledenbijeenkomsten. Voor 2019 wordt verwacht dat zo'n 12.500 euro geïncasseerd kan worden aan contributies, waarvan momenteel zo'n 75% is geïnd. Er is dus een behoorlijke achterstand. Dit is deels te verklaren omdat dit boekjaar is begonnen met een reorganisatie van de financiën ten gevolge van de overdracht van het penningmeesterschap, maar ook deels omdat de abonnementen van 2019 nog geïnd moeten worden. Aan de uitgavenkant wordt in 2019 ook iets meer uitgegeven aan de voornaamste uitgavenpost: het Tijdschrift. In 2018 bedroegen de kosten voor de uitgaven 9.243, in 2019 is een lichte stijging voorzien richting de 9.550 euro. De penningmeester concludeert dat er in principe gesteld kan worden dat in de voorbije jaren behoudens incidentele grote uitgaven altijd een positief financieel verschil is geweest van 3000 euro tussen inkomsten en uitgaven. Vanwege kosten voor de aanschaf van bijvoorbeeld nieuwe J.C.M. Warnsinckprijzen (de passers), de kosten voor de digitalisering van het Tijdschrift en algemene overhead, heeft de Vereniging de voorbije jaren echter geen positief resultaat gekend en heeft dus zelfs iets ingeteerd op het eigen vermogen.

Voor een vooruitblik op het aankomend boekjaar wijst de penningmeester onder andere naar twee wijzigingen in het financieel beleid die aangedragen zijn door de kascommissie. Het eerste punt betreft het nieuwe beleid dat uitgaven boven de 250 euro gedaan door de penningmeester, voortaan altijd de goedkeuring van tenminste één ander bestuurslid moeten hebben. Een tweede punt betreft de reservering voor het eerstvolgende lustrumjaar (in 2021 viert de Vereniging namelijk haar 60-jarig bestaan). De penningmeester spreekt de wens uit dat de inning van de contributies volgend jaar sneller gaat dan in het huidige boekjaar. De heer Bas De Groot is van mening dat de abonnementen het beste zo vroeg mogelijk in het jaar kunnen worden geïnd, zodat de Vereniging daar nog iets van rente over kan krijgen. De penningmeester neemt dit voorstel

mee.

6. Bestuursamenstelling

Er zijn eigenlijk geen opmerkingen over het de gang van zaken namens het bestuur. Maar in 2021 is het 60-jarig bestaan van de Vereniging, dus dit zou een mooie gelegenheid om daar aandacht aan te besteden. Daarom stelt de voorzitter voor om een lustrumcommissie te installeren om enkele feestelijkheden voor te bereiden voor dit jubileum. Er is nog geen vastomlijnd kader dus iedereen met creatieve ideeën wordt hartelijk uitgenodigd een bijdrage te leveren. Geïnteresseerden kunnen hun interesse kenbaar maken bij het bestuur.

7. Verslag redactie Tijdschrift voor Zeege-schiedenis

De voorzitter geeft het woord aan het redactielid Rem-melt Daalder. Daalder geeft aan dat de najaarseditie van het Tijdschrift onlangs weer op tijd is verschenen. Er hebben geen mutaties plaatsgevonden in de redactie. Wel is er intern discussie over hoe de rubriek ‘recensies’ beter vorm gegeven kan worden, want er worden af en toe dingen gemist en bovendien is de coördinator van deze rubriek nu wel erg druk met het coördineren er-van. Daalder constateert dat hoewel de Vereniging toch wel wat leden van middelbare leeftijd telt, de input vooral geleverd wordt door jonge auteurs. In al-gemene zin denkt de redactie eraan om in de nabije toe-komst weer eens een themanummer uit te geven. The-ma’s waaraan wordt gedacht zijn bijvoorbeeld het Sont-tolregister-project of diversiteit. De heer Pieter Blussé doet twee suggesties voor een themanummer: een the-ma rondom de verkiezing van het mooiste schip, ofwel een nummer rondom het oudste nog varende schip van de Rijn. Daalder noteert deze suggestie. Diederick Wil-deman vraagt hoe zit het met de kopij. Daalder geeft aan dat er op dit moment genoeg kopij binnenkomt maar blijft benadrukken dat éénieder die een manu-script heeft liggen altijd graag contact mag opnemen met de redactie.

De heer Henk Rozendaal vraagt Daalder hoe het zit met het Engelstalige artikel dat in het jongste Tijdschrift is opgenomen waarin nogal wat tabellen staan. Daalder antwoordt dat dit artikel vanwege de aanzienlijke omvang van de tabellen ook binnen de re-dactie tot enige discussie heeft geleid, maar dat omdat deze tabellen zo leidend waren als bron voor het betref-fende artikel, dat besloten is deze toch op te nemen. Dit is overigens in het verleden vaker gebeurd en Daalder benadrukt dat de redactie de scheidslijn met het uitge-ven van bronpublicaties altijd goed in het vizier houdt. Daalder geeft verder aan dat volgens de richtlijnen En-gelstalige artikelen altijd kunnen worden opgenomen, iets dat in het verleden overigens ook gold voor artike-len in het Frans en Duits. Rozendaal maakt nog een

laatste opmerkingen over het uitvoerige notenapparaat. Daalder en de voorzitter De Wit merken op dat deze wijze van annotatie normaal is voor wetenschappelijke artikelen.

8. Webredactie

De voorzitter voert het woord namens de webredactie. Aangezien webredactielid Jirsi Reinders notuleert en webredactielid Hanneke Hofman (die feitelijk met haar man en bestuurslid De Kok de transformatie richting nieuwe website heeft geleid) afwezig is, voert zij het woord. Momenteel staat deze website in een tijdelijke omgeving. De voorzitter laat de website zien, die rusti-ger oogt en die als belangrijkste voordeel heeft dat er geen reclame meer op staat. Er is ruimte om Facebook en Twitter te ‘embedden’ op de nieuwe website. Maar het meest belangrijke is dat de Tijdschriften van ouder dan 5 jaar straks vrij te doorzoeken zijn. Er wordt nog gewerkt aan een verdere doorzoekbaarheid van de pdf’s. Daarnaast moeten de laatste Tijdschriften nog online worden geplaatst.

De Groot vraagt of er inzicht is in het aantal leden dat de website bezoekt. Jirsi Reinders geeft aan dat dit jaar meer dan 4000 unieke bezoekers de website hebben bezocht. Helaas kan van dit aantal niet het aan-tal leden worden bepaald. Wel zegt hij dat het afgelopen half jaar de mailadressen afkomstig uit de ledenadmi-nistratie van de penningmeester en secretaris enerzijds, en de geadresseerden van de digitaal verstuurd nieuwsbrief Acht Glazen anderzijds, met elkaar zijn ge-synchroniseerd. Voorheen waren deze administraties gescheiden omdat aanvankelijk toezending van de nieuwsbrief facultatief was aangezien de nieuwsbrief toen ook nog per post werd verstuurd. Inmiddels is deze situatie alweer enige tijd gewijzigd waardoor het be-stuur het logisch leek dat alle leden waarvan een mail-adres bekend is, over het reilen en zeilen van de Vereni-ging gewoon op de hoogte kan blijven. Daarnaast heeft de synchronisatie als bijkomend voordeel dat leden dat het aantal leden dat door secretaris en penningmeester per mail kan worden bereikt, op dit moment is gemaxi-maliseerd. Leden waarvan nog geen mailadres bekend is worden hierbij nogmaals opgeroepen hun mailadres bekend te maken bij de secretaris of penningmeester. Leden die absoluut geen mailadres hebben en ook niet in staat zijn op een andere manier (bijvoorbeeld via de website) om de nieuwsbrief Acht Glazen te ontvangen, kunnen hierover contact opnemen met de secretaris.

De heer Henk Rozendaal vraagt het bestuur hoe het omgaat met verzoeken zoals die in het verleden zijn gedaan door instellingen als het Zuiderzeemuseum, die volledig willen overgaan op volledig digitale toezending van het Tijdschrift. De voorzitter geeft aan dat dit een volgende stap in het proces is. Het zijn zaken waarop in de toekomst absoluut teruggekomen zal worden, maar

voor nu voert het wat ver om op dit soort scenario's al in te gaan.

9. Bijeenkomsten in 2020

De voorzitter stipt Vlootschouw aan: een bijeenkomst op het Scheepvaartmuseum die zal plaatsvinden op 18 januari 2020. Dit is een samenwerking van verschillende musea, universiteiten en wetenschappelijke instituten gecoördineerd door het Maritiem Portal. Er zullen onder andere 25 zijn en er is ook een speciale sessie met promovendi. Meer info volgt via de website van het Maritiem Portal.

De voorjaarsbijeenkomst van de Nederlandse Vereniging voor Zeegeschiedenis zal komend jaar plaatsvinden op zaterdag 23 mei 2020 in Museum '40-'45 in Rotterdam. Het thema van de dag is 75 jaar bevrijding vanuit maritiem perspectief. Diverse sprekers zijn al benaderd. Omdat het museum niet zeer groot is, zal de borrel vermoedelijk plaatsvinden in de nabijgelegen horecalocatie De Machinist.

De heer Pieter Blussé toont zich verheugd dat de Vereniging weer naar Rotterdam komt en geeft het bestuur ter overweging om de Hydrograaf vanwege haar interessante oorlogsgeschiedenis ook in het programma te betrekken. Het bestuur zal de mogelijkheden hieromtrent nader bekijken.

10. J.C.M. Warnsinck-prijs

De voorzitter doet een oproep om weer inzendingen te doen voor deze tweejaarlijkse prijs, die op de aanstaande voorjaarsbijeenkomst weer uitgereikt zal worden aan iemand die zich uitzonderlijk verdienstelijk heeft gemaakt voor de zeegeschiedenis. De voorzitter benadrukt dat hoewel uiteindelijk het bestuur over de definitieve toekenning gaat, voordrachten al van harte welkom zijn.

De heer Henk Rozendaal roept het bestuur op om voor de aanstaande uitreiking alle voormalige prijswinnaars uit te nodigen. De voorzitter zegt toe dat het bestuur hiervoor haar best zal doen.

11. Rondvraag

Er zijn geen verdere opmerkingen.

12. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 10:57.

SECRETARIEEL JAARVERSLAG 2019

Leden

De vereniging telde op 31 december 2019 337 leden waaronder 18 leden in het buitenland. Het aantal abonneementen (binnen- en buitenland) bedroeg 57. De ledenadministratie was in handen van de secretaris en de penningmeester. De contributie voor gewone leden be-

droeg €33, voor studenten tot 26 jaar €20 en voor leden in het buitenland €38,50.

Bestuur

Het bestuur bestond begin 2019 uit Annette de Wit (voorzitter), Alex Poldervaart (secretaris), Gerhard de Kok (penningmeester), Hanno Brand, Jelle van Lottum en Jirsi Reinders. Tijdens de voorjaarsbijeenkomst trad Hanno Brand af als bestuurslid.

Het bestuur werd decharge verleend voor het gevoerde financiële beleid. De kascommissie bestond uit de heren S. de Meer en E. van Eden.

Ledenvergaderingen en activiteiten

De voorjaarsbijeenkomst vond plaats op zaterdag 18 mei in het Zaans Museum in Zaandam. De bijeenkomst werd bijgewoond door 54 leden. Na de ALV vond een serie lezingen plaats. Sprekers waren Jan-Willem Veluwenkamp, Gilian Brouwer, Hanno Brand en Jelle van Lottum. Aan het eind van het lezingendeel ontving de voorzitter van de vereniging uit handen van auteurs L. Hacquebord en J.R. Bruijn, het nieuw verschenen boek 'Een zee van traan. Vier eeuwen Nederlandse walvisvaart 1612-1964'. De dag werd afgesloten met een bezoek aan het Zaans Museum, de Zaanse Schans en een borrel in restaurant De Kraai.

De najaarsbijeenkomst vond plaats op vrijdag 15 november in het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen. Het ochtendprogramma met ALV was bestemd voor de leden van de vereniging. In de middag startte het symposium dat de vereniging organiseerde i.s.m. het Maritiem Portal/de Nieuwe Maritieme Geschiedenis met als thema 'Reflecties van de maritieme caleidoscoop'. Deelname aan de lunch en rondleiding over de tentoonstelling 'Kleren maken de vrouw' was voor alle deelnemers van het symposium. 70 leden namen deel aan de najaarsbijeenkomst. Sprekers waren Annette de Wit, Kees Hendriks, Jan van de Voort, Marja Goud en Gerhard de Kok. Middagvoorzitter was Els van Eijck van Heslinga, die aan het eind van de dag het voorzitterschap van de Stuurgroep Governance overdroeg aan Jelle van Lottum.

Publicaties

In 2019, jaargang 38, verschenen twee nummers van het Tijdschrift voor Zeegeschiedenis. De redactie bestond uit Cátia Antunes, Hanno Brand, Ron Brand, Remmelt Daalder, Anita van Dissel (eindredacteur), Wouter Heijveld (redactiesecretariaat), Djoeke van Netten, Erik Odegard (boeken ter recensie) en Diederick Wildeman. De opmaak en vormgeving werd verzorgd door Sander Pinkse Boekproductie. Het Tijdschrift voor Zeegeschiedenis is ook in 2019 in eigen beheer uitgegeven. De nieuwsbrief Acht Glazen verscheen in 2019 twee keer en werd door bijna alle leden digitaal ontvangen.

Website

In 2019 is de website geheel vernieuwd. Een van de allerbelangrijkste voordelen hiervan is dat bijna alle gedigitaliseerde jaargangen van het Tijdschrift nu doorzoekbaar zijn gemaakt. De website speelt een belangrijke rol in de communicatie naar de eigen leden en zal dat in de toekomst in de toenemende mate blijven doen. Vanwege de vernieuwing kon niet exact het aantal views en bezoekers worden geregistreerd, maar meer dan 4000 unieke bezoekers wisten de website te vinden. Naast de website is de vereniging actief op Twitter. Het aantal volgers steeg van 700 (2018) naar 807. De vereniging is ook actief op LinkedIn en Facebook (174 volgers).

De webredactie werd gevormd door Nykle Dijkstra, Hanneke Hofman, Jur Leinenga, Jirsi Reinders, Hans Zijlstra en Suze Zijlstra.

Prijsuitreikingen

In 2019 is de J.R. Bruijn-prijs uitgereikt aan Martin J. Hoekstra voor zijn scriptie: 'De Republiek in een wurggreep: De Nederlandse marineblokkade tijdens de Indonesische Onafhankelijkheidsoorlog (1945-1949)'. De prijs bestond uit een oorkonde en een geldbedrag van 1000 euro.

De jury van de J.R. Bruijn-prijs bestond uit Michiel van der Groesen, Samuël Kruijzinga en Els Jacobs.

VRIJWILLIGERS GEZOCHT

De Nederlandse Vereniging voor Zeegeschiedenis draait op vrijwilligers, zij maken het mogelijk dat de vereniging reilt en zeilt.

Voor het bestuur, de redactie van het *Tijdschrift voor Zeegeschiedenis* en de website, het organiseren van activiteiten en de kascommissie zijn wij altijd op zoek naar enthousiaste kandidaten. Wilt u voor korte of langere tijd ons helpen bij het organiseren van verschillende activiteiten, heeft u financieel inzicht en een gevoel voor cijfers of juist voor het schrijven of redigeren van teksten, laat het ons weten.

Belangstellenden kunnen zich bij het bestuur kenbaar maken of spreek een van de bestuursleden aan tijdens de eerstvolgende ledenvergadering.

FINANCIEEL JAARVERSLAG 2019

Door alle gebeurtenissen in de eerste maanden van dit jaar lijkt 2019 alweer heel lang geleden. Voor de vereniging was 2019 een jaar met enkele hoogtepunten. Zo namen we een nieuwe website in gebruik, hadden we mooie bijeenkomsten in het Zaanse Museum (18 mei) en

het Zuiderzeemuseum (15 november) en zagen weer twee edities van het Tijdschrift voor Zeegeschiedenis het licht. Op financieel gebied ging de vereniging er licht op vooruit, met een positief resultaat van € 69. Hierachter vindt u de Staat van Baten en Lasten over 2019 en de balans per 31 december 2019.

Onze belangrijkste bron van inkomsten zijn de contributies en donaties van leden. Omdat het aantal leden enigszins daalt, geldt dat helaas ook voor deze inkomstenbron. Over 2018 kwam er € 13.480 binnen aan contributies en abonnementsgelden, in 2019 was dat € 13.059. Gelukkig zijn er ook leden die juist extra donezen, waardoor de daling enigszins opgevangen wordt. Daarvoor is het bestuur deze leden uiteraard zeer dankbaar. Het produceren van het Tijdschrift voor Zeegeschiedenis is ieder jaar de belangrijkste kostenpost. Leden krijgen deze toegestuurd, maar er zijn ook geïnteresseerde partijen die we het tijdschrift tegen betaling toezenden. Dat helpt mee om de hoge productiekosten te dekken.

In 2019 reikte de vereniging wederom de J.R. Bruijn-scriptieprijs uit (een bedrag van € 1.000 plus een oorkonde). De correspondentie met leden bleek iets kostbaarder dan begroot. Dat kwam vooral doordat veel leden per briefpost benaderd zijn voor hun contributie, hetgeen door de hoge portokosten kostbaar is.

Op de balans per 31 december 2019 staan nog enkele overlopende posten. De debiteuren ad € 688 betreffen leden die hun contributie nog verschuldigd waren, maar die in 2020 alsnog hebben betaald. De belangrijkste crediteurenpost betreft een in 2020 betaalde factuur voor het opmaken van het tweede Tijdschrift voor Zeegeschiedenis over 2019.

Bij deze wil ik de kascommissie, bestaande uit Evert van Eden en Sjoerd de Meer, bedanken voor het controleren van de boeken over 2019.

De begroting over 2020 laat zien dat we in rare tijden leven: de voorjaarsbijeenkomst die in Rotterdam plaats zou vinden, kan immers geen doorgang vinden. Gelukkig konden we de locatie die we voor deze bijeenkomst in gedachten hadden nog kosteloos annuleren.

Ik wens u allen gezondheid toe tijdens deze Coronacrisis. Ook hoop ik dat we elkaar binnenkort weer in levenden lijve kunnen ontmoeten!

Gerhard de Kok
Peningmeester

1. Staat van Baten en Lasten 2019

	Werkelijk 2019	Begroting 2019	Begroting 2020
Baten	€	€	€
Contributies en abonnementen	13.059	13.200	12.500
Ledenbijdragen aan bijeenkomsten	2.500	2.500	1.250
(Na)bestellingen van tijdschriften	695	0	250
Rentevergoeding spaarsaldo	16	15	0
Totaal baten	16.270	15.715	14.000
Lasten			
<i>Tijdschrift voor Zeegeschiedenis</i>			
Opmaken tijdschriften	1.319	1.500	1.500
Drukken tijdschriften	3.492	3.500	3.500
Verzendkosten	4.755	4.500	4.800
Ledenbijeenkomsten	3.515	3.450	1.700
<i>Bestuur en redactie</i>			
Bestuur- en redactiekosten	759	450	450
Motivatiefonds c.q. 'Akvelddis'	0	500	500
<i>Diversen</i>			
Prijzengeld	1.014	1.000	400
Correspondentie met leden / convocaties	558	150	500
Portokosten nabesteldetijdschriften	109	0	0
Bijdrage Maritiem Portal	250	250	250
Bankkosten	301	200	200
Website / domeinnaam	128	150	150
Overige	1	50	0
Totaal lasten	16.201	15.700	13.950
Resultaat	69	15	50

2. Balans per 31 december 2019

	31 december 2019	31 december 2018
Activa	€	€
<i>Liquide Middelen</i>		
ING Betaalrekening	697	453
ING Spaarrekening	17.500	18.178
Paypal	159	85
Passers <u>Warmsinckprijs</u>	3.600	3.600
Debiteuren	688	0
Totaal activa	22.644	22.315
Passiva		
Eigen vermogen	21.814	21.745
Crediteuren	796	500
Vooruit ontvangen contributies	33	70
Totaal passiva	22.644	22.315

Ontwikkeling eigen vermogen

	€
Eindvermogen per 31 december 2019 van balans	21.814
Eindvermogen per 31 december 2018 van balans	<u>21.745</u> -/-

Afname eigen vermogen (komt overeen met resultaat 2019) 69